

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN Z PRZEDMIOTU HISTORIA W KLASIE VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Zakres wymagań	Poziom wymagań	
	Ocena niedostateczna	Ocena celująca
Wiedza	<p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą; nie posiada podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do kontynuowania nauki oraz przyswajania nowych treści w klasie wyższej.</p>	<p>Uczeń posiada wiedzę określoną dla oceny bardzo dobrej, a ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> — posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązkowe wymagania programowe; — systematycznie wzbogaca swą wiedzę przez czytanie książek i artykułów o treści historycznej; — interesuje się nowymi osiągnięciami nauki historycznej i prezentuje je w toku zajęć lekcyjnych.
Umiejętności		<p>Uczeń posiada umiejętności określone dla oceny bardzo dobrej, a ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> — potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie; — samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje; — potrafi powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi w czasie lekcji innych przedmiotów; — potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi; — potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej.
Aktywność		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dodatkowo wykonuje zadania wykraczające poza obowiązkowe czynności procesu lekcyjnego; — podejmuje się z własnej woli opracowania różnych materiałów (plany, schematy, biogramy, gromadzi materiał regionalny, itp.); — osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach historycznych.

Zagadnienia	Wymagania edukacyjne na ocenę:			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dopuszczającej, a zwłaszcza:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dopuszczającej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dostatecznej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dobrej, a ponadto:
<p>Podstawa programowa: XXXI. Wojna obronna Polski we wrześniu 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września).</p> <p>Material nauczania:</p> <p>— Przygotowania Niemiec do wojny</p> <p>— Polski plan obrony</p> <p>— Wybuch II wojny światowej</p> <p>— Wojna obronna w 1939 r.</p> <p>— Napaść sowiecka</p> <p>— Ewakuacja polskich władz</p> <p>— Bilans wojny obronnej</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wojna błyskawiczna (<i>Blitzkrieg</i>), • „dziwna wojna”, • internowanie; <p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), • wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939); <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adolfa Hitlera, • Józefa Stalina. 	<p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ignacego Mościckiego, • Edwarda Rydza-Śmigłego, • Stefana Starzyńskiego, • Henryka Sucharskiego; <p>— wskazuje na mapie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej; <p>— podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrona poczty w Gdańsku, • walki o Westerplatte, • obrona wieży spadochronowej w Katowicach, • bitwy pod Mokrą i Wizną, • bitwa nad Bzurą, • obrona Warszawy, • obrona Grodna, • bitwa pod Kockiem, • obrona Helu. 	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowokacja gliwicka, • bitwa graniczna, • „polskie Termopile”; <p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), • wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), • ewakuacji władz państwowych i wojskowych z Warszawy (6/7 IX 1939), • internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), • bitwy nad Bzurą (9–22 IX 1939), • kapitulacji Warszawy (28 IX 1939), • kapitulacji pod Kockiem (6 X 1939); <p>— wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi;</p> <p>— przedstawia stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski;</p>	<p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Władysława Raginisa, • Franciszka Kleeberga, • Tadeusza Kutrzeby; <p>— przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r.;</p> <p>— porównuje plany Polski i Niemiec przygotowane na wypadek wojny;</p> <p>— omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow;</p> <p>— wymienia i charakteryzuje etapy wojny obronnej Polski.</p>

			— wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r.	
<p>Podstawa programowa: XXXII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Material nauczania: — Wojna zimowa — Atak III Rzeszy na kraje skandynawskie — Agresja niemiecka na Europę Zachodnią — Klęska Francji i państwo Vichy — Bitwa o Anglię — Wojna na Bałkanach</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>alianci,</i> • <i>bitwa o Anglię;</i> <p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ataku III Rzeszy na Francję (10 V 1940), • bitwy o Anglię (VII–X 1940); <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Winstona Churchilla, • Charles’a de Gaulle’a; <p>— wymienia i wskazuje na mapie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r. 	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>linia Maginota,</i> • <i>kolaboracja;</i> <p>— zna datę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (9 IV 1940); <p>— wymienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • państwa, które padły ofiarą agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941 r. 	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>wojna zimowa,</i> • <i>państwo marionetkowe,</i> • <i>państwo Vichy,</i> • <i>Komitet Wolnej Francji;</i> <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidkuna Quislinga, • Philippe’a Pétaina; <p>— opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie.</p>	<p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), • zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), • ewakuacji wojsk alianckich z Dunkierki (V–VI 1940), • ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (6 IV 1941); <p>— przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941;</p> <p>— opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941;</p> <p>— przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1941;</p> <p>— omawia sposób przejęcia kontroli nad republikami bałtyckimi przez ZSRS w 1940 r.</p>

Podstawa programowa:

XXXII. II wojna światowa i jej etapy.

Material nauczania:

— Jak pokonać flotę brytyjską?

— Bitwa o Anglię

— Pierwsza porażka Hitlera

— wyjaśnia znaczenie terminu:

- *Enigma*;

— zna datę:

- bitwy o Anglię (VII–X 1940);

— identyfikuje postacie:

- Adolfa Hitlera,
- Winstona Churchilla.

— wyjaśnia znaczenie terminu:

- *operacja „Lew morski”*;

— wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię.

— zna datę:

- największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940);

— wskazuje wynalazki techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami;

— przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii.

— zna datę:

- nalotu na Coventry (14 XI 1940);

— identyfikuje postacie:

- Mariana Rejewskiego,
- Jerzego Różyckiego,
- Henryka Żygalskiego;

— omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię;

— porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie wojny o Anglię;

— wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię.

<p>Podstawa programowa: XXXII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Przygotowania do wojny — Atak niemiecki na ZSRS — Wielka Wojna Ojczyźniana — Bitwa o Moskwę — Przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim — Stosunek ludności ZSRS do okupanta — Losy jeńców sowieckich 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>plan „Barbarossa”</i>, • <i>Wielka Wojna Ojczyźniana</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941); — omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • bitwy o Moskwę (XI–XII 1941), • bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 – II 1943); — wymienia i wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem; — wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>blokada Leningradu</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • blokady Leningradu (1941–1944); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Gieorgija Żukowa; — przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej; — charakteryzuje stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców; — wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943); — przedstawia warunki prowadzenia działań wojennych przez Niemcy na terenie ZSRS; — przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943; — przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich; — wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS; — wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS.
---	--	---	--	---

<p>Podstawa programowa: XXXII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych — Ruch oporu w okupowanej Europie — Polityka niemiecka wobec Żydów — Holokaust — Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady — Postawy wobec Holokaustu 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>ruch oporu</i>, • <i>getto</i>, • <i>Holokaust</i>, • <i>obóz koncentracyjny</i>, • <i>pacyfikacja</i>, • <i>gwiazda Dawida</i>, • <i>obóz zagłady</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Adolfa Eichmanna, • Ireny Sendlerowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — wymienia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji, szczególnie wobec Żydów; — omawia bilans Holokaustu. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • „<i>przestrzeń życiowa</i>” (<i>Lebensraum</i>), • <i>Generalny Plan Wschodni</i>, • „<i>ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej</i>”, • „<i>Szoa</i>”, • „<i>Żegota</i>”; — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Heinricha Himmlera; — charakteryzuje politykę okupacyjną Niemiec; — wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu; — wyjaśnia, jakimi sposobami ludność terenów okupowanych niosła pomoc Żydom; — omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich agresorów. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>szmalcownicy</i>, • <i>Babi Jar</i>, • <i>Ponary</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • konferencji w Wannsee (I 1942), • wybuchu antyniemieckiego powstania w Paryżu (VIII 1944); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Josipa Broza-Tity, • Raoula Wallenberga; — wymienia i wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie; — porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców; — przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów.
---	---	---	--	--

<p><u>Podstawa programowa:</u> XXXII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p><u>Materiał nauczania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — Walki w Afryce Północnej — Wojna na Atlantyku — Przystąpienie Japonii i USA do wojny — Ofensywa japońska w Azji 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>U-Boot,</i> • <i>konwój,</i> • <i>Enigma,</i> • <i>pancernik,</i> • <i>lotniskowiec;</i> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • ataku Japonii na USA (7 XII 1941); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Franklina Delano Roosevelta. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>bitwa o Atlantyk,</i> • <i>wilcze stada,</i> • <i>Afrika Korps,</i> • <i>pakt trzech;</i> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • podpisania paktu trzech (IX 1940); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Erwina Rommla. 	<ul style="list-style-type: none"> — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Bernarda Montgomery’ego, • Dwighta Davida Eisenhowera; — wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne; — wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway i lokalizuje je na mapie; — wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • ataku Włoch na Egipt (VIII 1940), • lądowania wojsk niemieckich w Afryce (1941), • bitwy o Midway (VI 1942), • bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), • kapitulacji wojsk włoskich i niemieckich w Afryce (V 1943), • walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943); — przedstawia przebieg walk w Afryce; — omawia działania wojenne na morzach i oceanach; — charakteryzuje ekspansję japońską w Azji; — wskazuje na mapie obszary opanowane przez Japończyków do końca 1942 r.; — przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na Oceanie Atlantyckim.
---	--	--	---	---

<p>Podstawa programowa: XXXII. II wojna światowa i jej etapy.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Początek Wielkiej Koalicji — Walki na Sycylii i we Włoszech — Konferencja Wielkiej Trójki — Otwarcie drugiego frontu w Europie — Koniec wojny w Europie — Walki na Dalekim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • izolacjonizm, • Karta atlantycka, • państwa Osi, • Wielka Koalicja, • Wielka Trójka, • konferencja w Teheranie; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • podpisania Karty atlantyckiej (14 VIII 1941 r.), • konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), • desantu aliantów w Normandii (6 VI 1944), • konferencji jałtańskiej (4–11 II 1945), • bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/V 1945), • zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (6 i 9 VIII 1945), • bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Józefa Stalina, • Franklina Delano Roosevelta, • Harry’ego Trumana, • Winstona Churchilla. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia genezę powstania i cele Wielkiej Koalicji; 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • taktyka „żabich skoków”, • kamikadze; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • bitwy pod Falaise (VIII 1944), • bitwy pod Arnhem (IX 1944); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Dwighta Eisenhowera, • Bernarda Montgomery’ego, • Douglasa MacArthura; — przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej; — omawia metody prowadzenia walki w rejonie Azji i Pacyfiku oraz przedstawia ich skutki. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • operacja „Market Garden”, • operacja „Bagratiun”, • Lend-Lease Act; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), • ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944), • zdobycia Berlina (2 V 1945); — charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej; — przedstawia wielkie operacje strategiczne na froncie wschodnim i zachodnim; — charakteryzuje działania na frontach w latach 1943-1945; — wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew i operacji militarnych na frontach w latach 1943–1945; — wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiła kapitulacja III Rzeszy; — omawia okoliczności kapitulacji Japonii.
--	---	---	---	---

<p>Podstawa programowa: XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Podział ziem polskich — Okupacja niemiecka — Terror hitlerowski — Okupacja sowiecka — Deportacje w głąb ZSRS — Zbrodnie katyńska 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Generalne Gubernatorstwo</i>, • <i>germanizacja</i>, • <i>wysiedlenia</i>, • <i>deportacja</i>, • <i>gestapo</i>, • <i>łapanka</i>, • <i>sowietyzacja</i>, • <i>łagier</i>, • <i>akcja AB</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • zbrodni katyńskiej (IV–V 1940). 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>traktat o granicach i przyjaźni</i>, • <i>kolektywizacja rolnictwa</i>, • <i>nacjonalizacja przemysłu</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • podpisania traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939), • akcji AB (V–VI 1940); — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką, • miejsca zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRS. • wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Akcja Specjalna „Kraków”</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • Akcji Specjalnej „Kraków” (XI 1939); — podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego, np.: <ul style="list-style-type: none"> • Palmiry, • kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, • Katyń; — omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>volkslista</i>, • <i>volksdeutsch</i>, • „<i>gadzinówka</i>”, • <i>granatowa policja</i>, • <i>Pawiak</i>, • <i>paszportyzacja</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • paszportyzacji (1940), • deportacji Polaków w głąb ZSRS (II, IV i VI 1940 oraz V/VI 1941); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Hansa Franka; — przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją; — przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie; — przedstawia cele deportacji Polaków w głąb ZSRS.
--	---	---	---	---

<p>Podstawa programowa: XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. XXXIV. Sprawa polska w czasie II wojny światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Powstanie polskiego rządu na emigracji — Armia Polska na Zachodzie — Polacy na frontach II wojny światowej — Relacje polsko-sowieckie — Armia Andersa w ZSRS — Sprawa katyńska — Śmierć generała W. Sikorskiego 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>rząd emigracyjny,</i> • <i>układ Sikorski–Majski,</i> • <i>armia Andersa,</i> • <i>sprawa katyńska,</i> • <i>Polska Partia Robotnicza (PPR);</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania rządu emigracyjnego (IX 1939), • bitwy o Anglię (VII–X 1940), • układu Sikorski–Majski (30 VII 1941); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Władysława Sikorskiego, • Władysława Andersa; — przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie,</i> • <i>katastrofa gibraltarska;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania PPR (1942), • walk o Monte Cassino (V 1944); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Władysława Raczkiewicza; — wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej; — wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem emigracyjnym w Londynie. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • walk o Narwik (V 1940), • walk o Tobruk (VIII – XII 1941), • bitwy pod Lenino (X 1943), • zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (IV 1943), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943); — wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (25 IV 1943), • katastrofy gibraltarskiej (4 VII 1943); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Stanisława Mikołajczyka, • Kazimierza Sosnkowskiego, • Stanisława Maczka, • Stanisława Sosabowskiego, • Stanisława Kopańskiego, • Zygmunta Berlinga; — omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej; — wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie; — przedstawia okoliczności podpisania układu Sikorski–Majski; — opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS Armii Polskiej gen. Władysława Andersa; — omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej; — przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych.
--	--	--	--	--

<p><u>Podstawa programowa:</u> XXXIV. Sprawa polska w czasie II wojny światowej.</p> <p><u>Materiał nauczania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — Jak Wojtek został żołnierzem? — Niedźwiedzie zadania bojowe — Niedźwiedź cywil 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>żold</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • gen. Władysława Andersa, • kaprała Wojtką. 	<ul style="list-style-type: none"> — przedstawia okoliczności przygarnięcia niedźwiadka przez polskich żołnierzy; — opisuje prace, które pomagał wykonywać niedźwiedź Wojtek. 	<ul style="list-style-type: none"> — opisuje trasę, którą przemierzyła armia Andersa. 	<ul style="list-style-type: none"> — omawia powojenne losy niedźwiedzia Wojtką; — tłumaczy, dlaczego niedźwiedź Wojtek nie trafił po wojnie do Polski.
---	--	---	--	--

<p>Podstawa programowa: XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Początki działalności konspiracyjnej — Powstanie Armii Krajowej — Działalność polskiego podziemia — Polskie Państwo Podziemne 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Polskie Państwo Podziemne,</i> • <i>Związek Walki Zbrojnej (ZWZ),</i> • <i>Armia Krajowa (AK),</i> • <i>Szare Szeregi;</i> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • powstania AK (14 II 1942); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Stefana Roweckiego ps. Grot, • Tadeusza Komorowskiego ps. Bór. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Delegatura Rządu RP na Kraj;</i> — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki; — przedstawia struktury Polskiego Państwa Podziemnego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>partyzantka Hubala,</i> • <i>Śłużba Zwycięstwu Polski (SZP),</i> • <i>Kedyw,</i> • <i>sabotaż,</i> • <i>dywersja;</i> — wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego; — wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>mały sabotaż,</i> • <i>cichociemni,</i> • <i>Bataliony Chłopskie,</i> • <i>Narodowe Siły Zbrojne,</i> • <i>Gwardia Ludowa,</i> • <i>Armia Ludowa (AL),</i> • <i>akcja scaleniowa;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania SZP (IX 1939), • powstania ZWZ (XI 1939), • akcji pod Arsenalem (1943), • zamachu na F. Kutschere (II 1944); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Henryka Dobrzańskiego ps. Hubal, • Jana Bytnara ps. Rudy, • Jana Karskiego, • Jana Nowaka-Jeziorańskiego; — wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj; — wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ-AK; — charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala; — omawia strukturę i działalność Szarych Szeregów; — wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją.
---	--	---	--	--

<p><u>Podstawa programowa:</u> XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p><u>Materiał nauczania:</u> — Akcja pod Arsenalem — Akcja „Główki”</p>	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>sabotaż,</i> • <i>dywersja;</i> — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Jana Bytnara ps. Rudy, • Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka, • Franza Kutschery. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>akcja pod Arsenalem,</i> • <i>zamach na F. Kutschere,</i> • <i>Kedyw;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • akcji pod Arsenalem (III 1943), • zamachu na Franza Kutschere (II 1944). 	<ul style="list-style-type: none"> — przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F. Kutschere; — przedstawia przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem; — przedstawia metody działania Kedywu. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>akcja pod Arsenalem („Meksyk II”),</i> • <i>akcja „Główki”;</i> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • decyzji AK o przejściu od biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem (1942); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Emila Fieldorfa ps. Nil; — omawia przebieg akcji pod Arsenalem; — omawia przebieg zamachu na F. Kutschere; — wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie akcji pod Arsenalem; — ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem.
---	---	--	--	--

<p>Podstawa programowa: XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Postawa Polaków wobec okupantów — Zagłada polskich Żydów — Powstanie w getcie warszawskim — Polacy wobec Holokaustu — Rzeź wołyńska 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Holokaust</i>, • <i>Rada Pomocy Żydom „Żegota”</i>, • <i>Sprawiedliwy wśród Narodów Świata</i>, • <i>rzeź wołyńska</i>, • <i>łapanka</i>, • <i>getto</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wybuchu powstania w getcie warszawskim (19 IV 1943), • rzezi wołyńskiej (1943). 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>kolaboracja</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Marka Edelmana, • Ireny Sendlerowej, • Józefa i Wiktorii Ulmów, • Witolda Pileckiego; — wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wymienia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB)</i>, • <i>szmalcownik</i>, • <i>Ukraińska Powstańcza Armia (UPA)</i>, • <i>czystki etniczne</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • początku wysiedleń na Zamojszczyźnie (XI 1942), • tzw. krwawej niedzieli (11 VII 1943); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Jana Karskiego, • Stepana Bandery; — omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich skutki. 	<ul style="list-style-type: none"> — opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu; — przedstawia stosunek państw zachodnich do Holokaustu; — opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim; — ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów.
<p>Podstawa programowa: XXXIII. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Akcja „Burza” i jego przebieg — Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego — Wybuch powstania — Powstanie warszawskie — Upadek i skutki powstania 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>godzina „W”</i>, • <i>plan „Burza”</i>, • <i>zrzuty</i>; — zna czas trwania powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Tadeusza Komorowskiego ps. Bór; — przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • opracowania planu „Burza” (1943/1944); — przedstawia założenia planu „Burza”. 	<ul style="list-style-type: none"> — opisuje realizację planu „Burza” na Kresach Wschodnich; — omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>operacja „Ostra Brama”</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • operacji „Ostra Brama” (VII 1944); — omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie; — charakteryzuje etapy przebiegu powstania warszawskiego.

<p><u>Podstawa programowa:</u> XXXIV. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. XXXVI. Początki komunizmu w Polsce.</p> <p><u>Materiał nauczania:</u></p> <p>— Polska lubelska</p> <p>— Wielka Trójka a sprawa polska</p> <p>— Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>— Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Krajowa Rada Narodowa (KRN),</i> • <i>Manifest PKWN,</i> • <i>Polska Lubelska,</i> • <i>Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN);</i> <p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konferencji w Teheranie (1943), • ogłoszenia Manifestu PKWN (22 VII 1944), • konferencji w Jałcie (II 1945), <p>— identyfikuje postać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolesława Bieruta; <p>— wyjaśnia, w jakich okolicznościach komuniści przejęli władzę w Polsce.</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>proces szesnastu;</i> <p>— zna datę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procesu szesnastu (VI 1945); <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stanisława Mikołajczyka, • Leopolda Okulickiego; <p>— wymienia postanowienia konferencji w Teheranie i w Jałcie dotyczące Polski.</p>	<p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powołania KRN (31 XII 1943/1 I 1944), • rozwiązania AK (19 I 1945), • powstania TRJN (VI 1945); <p>— omawia okoliczności i skutki powstania TRJN.</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Niepodległość („NIE”);</i> <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edwarda Osóbki-Morawskiego, • Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil; <p>— wyjaśnia, w jaki sposób decyzje Wielkiej Trójki w Teheranie łamały postanowienia <i>Karty atlantyckiej;</i></p> <p>— przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów;</p> <p>— podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRS;</p> <p>— opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego.</p>
--	---	--	--	---

Podstawa programowa:

XXXII. II wojna światowa i jej etapy.

XXXV. Świat po II wojnie światowej.

Material nauczania:

— Skutki II wojny światowej

— Konferencja w Poczdamie i procesy norymberskie

— Powstanie ONZ

— Ekspansja komunizmu w Europie

— Zimna wojna i doktryna Trumana

— Kryzys berliński

— Powstanie dwóch państw niemieckich

— Powstanie NATO

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *Karta Narodów Zjednoczonych,*
- *Organizacja Narodów Zjednoczonych,*
- *NATO,*
- *układ dwubiegunowy,*
- *Powszechna deklaracja praw człowieka,*
- *reparacje wojenne,*
- *strefa okupacyjna,*
- *żelazna kurtyna,*
- *zimna wojna,*
- *blokada Berlina Zachodniego,*
- *mur berliński;*

— zna daty:

- podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945),
- konferencji poczdamskiej (VII–VIII 1945);

— identyfikuje postacie:

- Józefa Stalina,
- Harry'ego Trumana;

— wskazuje na mapie:

- podział Europy na blok zachodni i wschodni,
- terytorium RFN i NRD;

— przedstawia cele ONZ;

— wyjaśnia, czym była zimna wojna.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *procesy norymberskie,*
- *plan Marshalla (Europejski Plan Odbudowy),*
- *doktryna Trumana;*

— zna daty:

- konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945),
- I procesu norymberskiego (XI 1945 – X 1946),
- uchwalenia *Powszechnej deklaracji praw człowieka* (1948),
- powstania NATO (1949),
- proklamowania RFN (IX 1949),
- powstania NRD (X 1949),
- budowy muru berlińskiego (1961);

— wskazuje na mapie:

- żelazną kurtynę;

— przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń;

— wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie;

— przedstawia sposób przejmowania władzy przez komunistów w państwach Europy Środkowo-Wschodniej.

— identyfikuje postać:

- George'a Marshalla;

— wskazuje na mapie:

- państwa, które przyjęły pomoc USA w ramach planu Marshalla;

— przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich;

— przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich;

— wskazuje okoliczności powstania NATO.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *denazyfikacja,*
- *demilitaryzacja,*
- *dekartelizacja,*
- *demokratyzacja,*
- *Rada Bezpieczeństwa ONZ,*
- *Zgromadzenie Ogólne ONZ,*
- *sekretarz generalny ONZ,*
- *powstanie berlińskie;*

— zna daty:

- przemówienia W. Churchilla w Fulton (III 1946),
- ogłoszenia doktryny Trumana (III 1947),
- ogłoszenia planu Marshalla (VI 1947),
- blokady Berlina Zachodniego (VI 1948–V 1949);

— przedstawia polityczne skutki II wojny światowej;

— omawia strukturę ONZ i jej działalność w okresie powojennym;

— wyjaśnia, dlaczego państwa Europy Wschodniej nie skorzystały z planu Marshalla;

— wyjaśnia, w jaki sposób zrealizowano w Niemczech zasadę czterech D;

- wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego;
- omawia różnice między państwami niemieckimi;
- opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego;
- wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS w powojennym świecie.

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Miasto podzielone żelazną kurtyną — Ucieczka do lepszego świata — Solidarni z berlińczykami — Upadek muru 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>mur berliński</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • rozpoczęcia budowy muru berlińskiego (VIII 1961), • zburzenia muru berlińskiego (XI 1989), • zjednoczenia Niemiec (1990). 	<ul style="list-style-type: none"> — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Helmuta Kohla; — wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego; — wyjaśnia, jaką rolę w propagandzie komunistycznej odgrywał mur berliński. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Checkpoint Charlie</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Johna Fitzgeralda Kennedy’ego, • Ronalda Reagana, • Michaiła Gorbaczowa; — opisuje, jak budowano mur berliński; — wyjaśnia, w jaki sposób opinia międzynarodowa zareagowała na budowę muru berlińskiego; — omawia okoliczności upadku muru berlińskiego.
---	--	---	--	---

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania: — ZSRS po II wojnie światowej — Kraje demokracji ludowej — Odwilż w bloku wschodnim — Układ Warszawski — Powstanie węgierskie w 1956 r. — Polityka odprężenia</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>supermocarstwo,</i> • <i>kraje demokracji ludowej,</i> • <i>odwilż,</i> • <i>tajny referat Chruszczowa,</i> • <i>destalinizacja,</i> • <i>Układ Warszawski;</i> <p>— zna datę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • śmierci J. Stalina (5 III 1953 r.); <p>— omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej.</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ateizacja,</i> • <i>powstanie węgierskie;</i> <p>— zna datę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybuchu powstania węgierskiego (X 1956); <p>— identyfikuje postać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nikity Chruszczowa; <p>— omawia przejawy odwilży w ZSRS;</p> <p>— wymienia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1956 r.</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG);</i> <p>— wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej;</p> <p>— omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego;</p> <p>— wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do konfliktu między ZSRS a komunistycznymi władzami Jugosławii.</p>	<p>— zna daty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powstania RWPG (1949), • Układu Warszawskiego (1955), • XX Zjazdu KPZR (II 1956); <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Josipa Broza-Tity, • Imre Nagya; <p>— przedstawia najważniejsze tezy referatu N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje ogłoszenia tego przemówienia;</p> <p>— charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina;</p> <p>— przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.;</p> <p>— wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960.</p>
--	---	--	--	---

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Wojna domowa w Chinach — Polityka wewnętrzna Mao Zedonga — Rozpad systemu kolonialnego — Klęska Francji w Indochinach — Powstanie Indii i Pakistanu — Upadek kolonializmu w Afryce — Kraje Trzeciego Świata 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wielki Skok,</i> • <i>rewolucja kulturalna,</i> • <i>dekolonizacja,</i> • <i>Trzeci Świat,</i> • <i>Rok Afryki;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • Roku Afryki (1960); — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • Wietnam, • Chiny; — wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu; — wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>metoda biernego oporu;</i> — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Mao Zedonga, • Mahatmy Gandhiego; — przedstawia najważniejsze skutki polityczne, społeczne i gospodarcze procesu dekolonizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> — omawia sposoby realizacji i skutki tzw. Wielkiego Skoku w Chinach; — wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>czerwona książeczka,</i> • <i>neokolonializm;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wojny domowej w Chinach (1946–1949), • ogłoszenia niepodległości Indii i Pakistanu (1947), • powstania Chińskiej Republiki Ludowej (X 1949), • rozejmu w Panmundżonie (1953), • początku Wielkiego Skoku (1958), • rewolucji kulturalnej (1966–1968); — przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej; — opisuje komunistyczne reżimy w Chinach, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki; — opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga; — podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego; — opisuje proces dekolonizacji Indochin;
--	---	---	---	---

- przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach;
- przedstawia rywalizację USA i ZSRS podczas wojny w Korei;
- charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości.

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Powstanie państwa Izrael — Kryzys sueski — Wojna sześciodniowa i Jom Kippur — Konflikt palestyński pod koniec XX w. — Rewolucja islamska w Iranie — I wojna w Zatoce Perskiej 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bliski Wschód</i>, • <i>syjonizm</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania Izraela (1948), • rewolucji islamskiej w Iranie (1979), • I wojny w Zatoce Perskiej (1990); — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>konflikt żydowsko-palestyński</i>, • <i>wojna sześciodniowa</i>, • <i>wojna Jom Kippur</i>, • <i>Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP)</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Dawida Ben Guriona, • Jasira Arafata, • Ruhollaha Chomeiniego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>intifada</i>, • <i>Autonomia Palestyńska</i>, • <i>operacja „Pustynna burza”</i>; — wymienia przyczyny i skutki konfliktów izraelsko-arabskich; — przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wojny o niepodległość Izraela (1948–1949), • wojny izraelsko-egipskiej (X 1956), • wojny sześciodniowej (1967), • wojny Jom Kippur (1973), • porozumienia w Camp David (1978), • porozumienia z Oslo (1993); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Gamala Abdela Nasera, • Saddama Husajna; — omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych latach niepodległości; — opisuje charakter konfliktu bliskowschodniego; — omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej; — przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie.
---	---	--	--	--

Podstawa programowa:

XXXV. Świat po II wojnie światowej.

Material nauczania:

— Rywalizacja Wschód–Zachód

— Wojna w Wietnamie

— Rywalizacja w kosmosie

— Rządy Breżniewa

— Praska Wiosna 1968 r.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *wyścig zbrojeń,*
- *odprężenie;*

— identyfikuje postacie:

- Nikity Chruszczowa,
- Fidela Castro,
- Johna F. Kennedy’ego,
- Leonida Breżniewa.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *Praska Wiosna,*

— zna daty:

- wysłania pierwszego człowieka w kosmos (1961),
- ogłoszenia blokady morskiej Kuby (X 1962),
- Praskiej Wiosny (1968),
- wojny w Wietnamie (1957–1975),
- interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji (20/21 VIII 1968);

— wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja między USA i ZSRS w dziedzinach: wojskowości i podboju kosmosu.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *Vietcong,*
- *Czerwoni Khmerzy;*

— zna daty:

- umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1957),
- lądowania na Księżycu (1969);

— identyfikuje postać:

- Dwighta Eisenhowera;

- omawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie;

— omawia przyczyny i skutki Praskiej Wiosny;

— przedstawia skutki rządów Czerwonych Khmerów w Kambodży.

— identyfikuje postacie:

- Jurija Gagarina,
- Neila Armstronga,
- Pol Pota,
- Aleksandra Dubčeka;

— omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w.;

— wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji.

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Demokratyzacja Zachodniej Europy — Upadek europejskich dyktatur — Początek integracji europejskiej — Powstanie EWG i Euratomu — Powstanie Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Unia Europejska</i>, • <i>euro</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • powstania Unii Europejskiej w wyniku zawarcia traktatu w Maastricht (1992); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Roberta Schumana; — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • państwa założycielskie EWG; — podaje przyczyny integracji europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>traktaty rzymskie</i>, • <i>Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS)</i>, • <i>Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG)</i>, • <i>Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom)</i>, • <i>układ z Schengen</i>, • <i>traktat z Maastricht</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania EWWiS (1952), • podpisania traktatów rzymskich (1957); — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • państwa należące do UE. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>plan Schumana</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • ogłoszenia planu Schumana (1950), • podpisania układu w Schengen (1985); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Konrada Adenauera, • Alcida De Gasperiego; — wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • etapy rozszerzania EWG; — wymienia zjawiska, które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po II wojnie światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Komisja Europejska</i>, • <i>Parlament Europejski</i>, • <i>Rada Europejska</i>, • <i>Beneluks</i>, • <i>unia celna</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • rewolucji goździków (1974), • końca dyktatury F. Franco w Hiszpanii (1975); — przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej. — wymienia i charakteryzuje instytucje europejskie; — wyjaśnia, w jaki sposób doszło do demokratycznych przemian w krajach Europy Zachodniej i Południowej; — omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokrację państw Europy Zachodniej.
--	--	---	---	---

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rewolucja obyczajowa — Ruchy kontestatorskie — Bunt studentcki — Prawa kobiet — Terroryzm polityczny — Walka z segregacją rasową w USA — Sobór watykański II 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>rewolucja obyczajowa</i>, • <i>ruch kontestatorski</i>, • <i>hipisi</i>, • <i>pacyfizm</i>, • <i>feminizm</i>, • <i>segregacja rasowa</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • obrad Soboru Watykańskiego II (1962–1965), • zniesienia segregacji rasowej w USA (1964); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Martina Luthera Kinga, • Jana XXIII, • Pawła VI. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • buntów studentckich we Francji (1968); — przedstawia przyczyny przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w.; — omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki. 	<ul style="list-style-type: none"> — przedstawia cele buntów studentckich w krajach zachodnich w latach 60. XX w.; — wymienia hasła ruchów kontestatorskich; — wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA; — opisuje walkę o równouprawnienie rasowe; — wymienia skutki obrad Soboru Watykańskiego II; — prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w.; — omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studentckich; — wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.; — omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych; — omawia genezę, przejawy i skutki terroryzmu politycznego.
---	--	--	--	--

<p>Podstawa programowa: XXXII. II wojna światowa i jej etapy. XXXVI. Początki komunizmu w Polsce.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Nowa Polska — Polacy wobec komunistów — Referendum ludowe w 1946 r. — Sfałszowane wybory w 1947 r. — Podziemie antykomunistyczne — Przemiany gospodarcze 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ziemie Odzyskane,</i> • <i>przesiedlenia ludności,</i> • <i>Polska Partia Robotnicza (PPR),</i> • <i>Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL),</i> • <i>żołnierze niezłomni (wyklęci);</i> — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Bolesława Bieruta, • Władysława Gomułki; — opisuje i wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • granice Polski po II wojnie światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>linia Curzona,</i> • <i>akcja „Wisła”,</i> • <i>referendum ludowe,</i> • <i>demokracja ludowa,</i> • <i>reforma rolna,</i> • <i>nacjonalizacja przemysłu;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • referendum ludowego (30 VI 1946), • pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (I 1947), • akcji „Wisła” (1947); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Stanisława Mikołajczyka, • Danuty Siedzikówny ps. Inka, • Witolda Pileckiego; — omawia i wskazuje na mapie: <ul style="list-style-type: none"> • kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich; — przedstawia bilans polskich strat wojennych; — opisuje zniszczenia wojenne Polski; — omawia przyczyny i skutki akcji „Wisła”. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Urząd Bezpieczeństwa (UB),</i> • <i>cenzura przewencyjna,</i> • <i>Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN),</i> • <i>bitwa o handel;</i> — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Józefa Franczaka ps. Lalek (Laluś); — przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej; — opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> — charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej; — przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego; — przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego; — przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów; — przytacza metody terroru stosowane przez komunistów; — podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRS; — przedstawia różne postawy społeczeństwa polskiego wobec nowej władzy oraz ich uwarunkowania polityczne, społeczne i ekonomiczne; — omawia przebieg odbudowy Warszawy.
--	--	--	--	---

<p>Podstawa programowa: XXXVI. Początki komunizmu w Polsce. XXXVII. Stalinizm w Polsce i jego skutki.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Przejmowanie kontroli — Napływ osadników — Zagospodarowywanie Ziemi Odzyskanych — <i>Sami swoi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ziemie Odzyskane;</i> • <i>szabrownictwo;</i> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • początku napływu osadników na Ziemię Odzyskane (1945). 	<ul style="list-style-type: none"> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • akcji „<i>Wisła</i>” (1947); — omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemią Odzyskaną przez Polaków; — wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych. 	<ul style="list-style-type: none"> — omawia przyczyny napływu osadników na Ziemię Odzyskaną; — przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia, w jaki sposób propaganda komunistyczna upowszechniała ideę Ziemi Odzyskanych; — wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemię Odzyskaną; — przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziemi Odzyskanych z Polską; — wymienia przykłady filmowych adaptacji losów Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańców.
<p>Podstawa programowa: XXXVII. Stalinizm w Polsce i jego skutki.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Powstanie PZPR — Przemiany gospodarczo-społeczne — Próba kolektywizacji rolnictwa — Okres stalinizmu w Polsce (1948-1956) — Socrealizm — Konstytucja stalinowska 1952 r. — Walka z Kościołem katolickim 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR),</i> • <i>Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL),</i> • <i>system monopartyjny,</i> • <i>system centralnego sterowania gospodarką,</i> • <i>Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR);</i> — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Władysława Gomułki, • Bolesława Bieruta, • Stefana Wyszyńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>plan sześcioletni,</i> • <i>kolektywizacja,</i> • <i>stalinizm,</i> • <i>socrealizm;</i> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania PZPR (XII 1948), • przyjęcia konstytucji PRL (22 VII 1952); — podaje założenia planu sześcioletniego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • „<i>wyścig pracy</i>”, • <i>przodownik pracy,</i> • <i>kulak;</i> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • planu sześcioletniego (1950–1955); — podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim; — wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski; — wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • internowania S. Wyszyńskiego (1953–1956); — przedstawia okoliczności powstania PZPR; — przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r.; — przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego; — omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu; — opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła.

<p>Podstawa programowa: XXXVII. Stalinizm w Polsce i jego skutki. XXXVIII. Polska w latach 1957–1981.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — PRL po śmierci Stalina — Poznański Czerwiec — Rządy Gomułki – mała stabilizacja — Spór z Kościołem — Marzec 1968 r. — Grudzień 1970 r. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>pozański Czerwiec</i>, • <i>odwilż październikowa</i>, • <i>mała stabilizacja</i>, • <i>Marzec 1968 r.</i>, • <i>Grudzień 1970 r.</i>, • <i>Służba Bezpieczeństwa (SB)</i>, • <i>obchody Tysiąclecia Chrztu Polski</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • śmierci J. Stalina (5 III 1953), • wydarzeń poznańskich (28–30 VI 1956), • polskiego Października (X 1956), • obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966), • wydarzeń marcowych (III 1968), • wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (14–21 XII 1970); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Władysława Gomułki, • Stefana Wyszyńskiego; — prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • „<i>polska droga do socjalizmu</i>”; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • wyboru W. Gomułki na I sekretarza KC PZPR (X 1956), — charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia przyczyny i skutki oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r.; — omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce; — przedstawia przebieg obchodów milenijnych. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>List 34</i>, • <i>Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO)</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • wystosowania listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Romana Strzałkowskiego; — omawia proces odwilży; — charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim; — wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitycznej w Polsce w 1968 r.; — wyjaśnia przyczyny i skutki oraz przedstawia przebieg wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.
--	---	--	--	---

<p>Podstawa programowa: XXXVIII. Polska w latach 1957–1981.</p> <p>Material nauczania: — „<i>Druga Polska</i>” Edwarda Gierka</p> <p>— Życie na kredyt</p> <p>— Życie codzienne w PRL</p> <p>— Propaganda sukcesu</p> <p>— Nowelizacja konstytucji</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „<i>druga Polska</i>”, • „<i>propaganda sukcesu</i>”; <p>— identyfikuje postać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edwarda Gierka; <p>— przedstawia przemiany w życiu codziennym Polaków za czasów rządów E. Gierka.</p>	<p>— wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka.</p> <p>— opisuje życie codzienne w czasach PRL.</p>	<p>— zna datę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowelizacji konstytucji PRL (1976); <p>— omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa;</p> <p>— wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu w czasie rządów E. Gierka.</p>	<p>— wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ukryte bezrobocie</i>, • <i>kino moralnego niepokoju</i>; <p>— identyfikuje postacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andrzeja Wajdy, • Krzysztofa Zanussiego, • Kazimierza Górskiego, • Huberta Wagnera; <p>— wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie przyniosła spodziewanych rezultatów;</p> <p>— przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r.;</p> <p>— przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków.</p>
---	--	---	--	---

<p>Podstawa programowa: XXXVIII. Polska w latach 1957–1981.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Czerwiec 1976 r. — Powstanie antykomunistycznej opozycji — Rozwój opozycji — Papież Polak 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Czerwiec 1976 r.</i>, • <i>Komitet Obrony Robotników (KOR)</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • wydarzeń czerwcowych (VI 1976), • wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Jana Pawła II, • Jacka Kuronia. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>tajny współpracownik (TW)</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania KOR (IX 1976), • pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (VI 1979). 	<ul style="list-style-type: none"> — opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.; — określa cele i opisuje działalność KOR-u; — wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>drugi obieg</i>, • <i>Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO)</i>, • <i>Wolne Związki Zawodowe (WZZ)</i>, • <i>Konfederacja Polski Niepodległej (KPN)</i>, • <i>Ruch Młodej Polski (RMP)</i>, • <i>Zmotoryzowane Odwoły Milicji Obywatelskiej (ZOMO)</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • założenia WZZ (1978); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Stanisława Pyjasa, • Jana Józefa Lispskiego, • Antoniego Macierewicza, • Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, • Leszka Moczulskiego; — przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznej w Polsce; — charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70.XX w.; — wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne.
---	--	---	---	---

<p>Podstawa programowa: XXXVIII. Polska w latach 1957–1981.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Strajki sierpniowe w 1980 r. — Utworzenie NSZZ „Solidarność” — Na drodze do konfrontacji 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>strajk okupacyjny</i>, • <i>21 postulatów „Solidarności”</i>, • <i>NSZZ „Solidarność”</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • strajków sierpniowych (VIII 1980), • porozumień sierpniowych z Gdańska (31 VIII 1980); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Lecha Wałęsy, • Anny Walentynowicz. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>wydarzenia sierpniowe</i>, • <i>porozumienia sierpniowe</i>; — przedstawia przyczyny i skutki strajków sierpniowych w 1980 r.; — wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS)</i>, • <i>karnawał „Solidarności”</i>; — omawia przebieg wydarzeń sierpniowych. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), • zamachu na Jana Pawła II (V 1981); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Bogdana Borusewicza, • Andrzeja Gwiazdy, • Mehmeta Alego Ağcy; — omawia działalność NSZZ „Solidarność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności”; — przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.
<p>Podstawa programowa: XXXIX. Dekada 1981–1989.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Wprowadzenie stanu wojennego — Internowanie opozycjonistów — Reakcja społeczeństwa — Ostatnie lata PRL 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>stan wojenny</i>, • <i>Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON)</i>, • <i>internowanie</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenia stanu wojennego (12/13 XII 1981), • zniesienia stanu wojennego (22 VII 1983); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Wojciecha Jaruzelskiego, • Lecha Wałęsy, • Jerzego Popiełuszki. 	<ul style="list-style-type: none"> — przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce; — omawia okoliczności zniesienia stanu wojennego w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> — charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • pacyfikacji kopalni Wujek (16 XII 1981), • przyznania Pokojowej Nagrody Nobla L. Wałęsie (1983), • zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984); — przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie; — charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego; — przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny; — wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce.

Podstawa programowa:

XXXIX. Dekada 1981–1989.

Material nauczania:

— Początki Pomarańczowej Alternatywy

— Pomarańczowa Alternatywa w akcji

— Działalność po Okrągłym Stole

— wyjaśnia znaczenie terminu:

- *Pomarańczowa Alternatywa.*

— zna daty:

- szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1988),
- końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990);

— identyfikuje postać:

- Waldemara Fydrycha.

— wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie;

— wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy.

— zna datę:

- pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981);

— identyfikuje postać:

- Krzysztofa Skiby;

— przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy;

— wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy;

— omawia działalność Pomarańczowej Alternatyw po Okrągłym Stole.

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kryzys ZSRS — Ronald Regan prezydentem USA — Próby reform w ZSRS — Jesień Ludów — Rozpad ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jesień Ludów</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Ronalda Reagana, • Václava Havla, • Michaiła Gorbaczowa; — przedstawia rolę Michaiła Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>aksamitna rewolucja</i>, • <i>pierestrojka</i>, • <i>glasnost</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • obalenia komunizmu w państwach bloku wschodniego (1989-1990), • zjednoczenia Niemiec (1990), • rozpadu ZSRS (1991). 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>pucz Janajewa</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Borysa Jelcyna, • Nicolae Ceaușescu, • Giennadija Janajewa; — przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w.; — wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie (1979–1989), • przejęcia władzy przez M. Gorbaczowa (1985), • puczu Janajewa (1991), • rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991), • rozwiązania ZSRS (XII 1991); — charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej; — charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego; — omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie; — wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego.
--	---	---	---	---

Podstawa programowa:

XXXIX. Dekada 1981–1989.

XL. Narodziny III Rzeczypospolitej.

Materiał nauczania:

— Obrady Okrągłego Stołu

— Wybory czerwcowe w 1989 r.

— „*Wasz prezydent, nasz premier*”

— Budowa III Rzeczypospolitej

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *obrad Okrągłego Stołu,*
- *wybory czerwcowe;*

— zna daty:

- obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989),
- wyborów czerwcowych (4 VI 1989);

— identyfikuje postacie:

- Lecha Wałęsy,
- Tadeusza Mazowieckiego,
- Wojciecha Jaruzelskiego;

— wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- *Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP),*
- *sejm kontraktowy;*

— zna datę:

- powołania rządu T. Mazowieckiego (12 IX 1989).

— podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu;

— prezentuje następstwa wyborów czerwcowych.

— wyjaśnia znaczenie terminów:

- „*gruba linia*”/„*gruba kreska*”,
- *ustalenia z Magdaleny;*

— zna datę:

- wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989);

— identyfikuje postacie:

- Czesława Kiszczaka,
- Leszka Balcerowicza,
- Bronisława Geremka,
- Krzysztofa Skubiszewskiego;

— omawia okoliczności zwołania Okrągłego Stołu;

— przedstawia reformy rządu T. Mazowieckiego.

<p>Podstawa programowa: XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Europa na przełomie XX i XIX w. — Powrót mocarstwowych ambicji Rosji — Kraje postsowieckie — Wojna w byłej Jugosławii — Masakra w Srebrenicy 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wspólnota Niepodległych Państw (WNP)</i>, • <i>kraj postsowiecki</i>; — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Billa Clintona, • Borysa Jelcyna, • Władimira Putina. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • powstania Wspólnoty Niepodległych Państw (1991), • wejścia Polski, Czech i Węgier do NATO (1999), • rozpadu Jugosławii (1991–1992); — przedstawia okoliczności wstąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO. 	<ul style="list-style-type: none"> — charakteryzuje rządy W. Putina w Rosji; — wymienia problemy, z jakimi spotkały się podczas transformacji ustrojowej kraje postsowieckie; — prezentuje skutki rozpadu Jugosławii. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Euromajdan</i>, • <i>rewolucja róż</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wojny w Jugosławii (1991–1995), • I wojny czeczeńskiej (1994–1996), • ludobójstwa w Srebrenicy (1995), • porozumienia w Dayton (XI 1995), • II wojny czeczeńskiej (1999–2009), • rewolucji róż (2004), • wojny o Osetię Południową (2008), • Euromajdanu (2013–2014); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Aleksandra Łukaszenki, • Wiktora Janukowycza, • Wiktora Juszczenki, • Micheila Saakaszwilego, • Dżochara Dudajewa; — przedstawia przyczyny i skutki wojen w byłej Jugosławii i Czeczenii; — charakteryzuje sytuację polityczną na Kaukazie.
---	--	---	--	---

<p><u>Podstawa programowa:</u> XXXV. Świat po II wojnie światowej.</p> <p><u>Material nauczania:</u> — Pierwsze zamachy — Śmierć w teatrze — Atak na szkołę</p>	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>terroryzm</i>; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • zamachu na szkołę w Biesłanie (2004). 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia przyczyny narodzin terroryzmu czeczeńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wymienia przykłady zamachów terrorystycznych organizowanych przez bojowników czeczeńskich. 	<ul style="list-style-type: none"> — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • pierwszego ataku terrorystycznego w Rosji przeprowadzonego przez bojowników czeczeńskich (1995), • zamachu w teatrze na Dubrowce (2002); — identyfikuje postać: <ul style="list-style-type: none"> • Szamila Basajewa; — omawia przebieg i skutki zamachu na szpital w Budionnowsku; — opisuje przebieg zamachu na teatr na Dubrowce; — przedstawia przyczyny, przebieg i skutki zamachu na szkołę w Biesłanie; — opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom czeczeńskim.
--	--	---	--	---

<p>Podstawa programowa: XL. Narodziny III Rzeczypospolitej.</p> <p>Material nauczania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Reformy gospodarcze — Społeczne koszty przemian ustrojowych — Rozpad obozu solidarnościowego — Sytuacja wewnętrzna Polski — Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej — Plan Balcerowicza i jego skutki 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • hiperinflacja, • gospodarka wolnorynkowa, • prywatyzacja, • bezrobocie; — zna datę: <ul style="list-style-type: none"> • uchwalenia Konstytucji RP (2 IV 1997); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Tadeusza Mazowieckiego, • Lecha Wałęsy, • Leszka Balcerowicza, • Jacka Kuronia, • Aleksandra Kwaśniewskiego, • Lecha Kaczyńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • plan Balcerowicza, • pluralizm polityczny; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wdrożenia planu Balcerowicza (1990), • wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), • pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (27 X 1991), • wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), • wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005); — wymienia reformy przeprowadzone w 1999 r.; — wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> — omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • „wojna na górze”; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązania PZPR (I 1990), • uchwalenia małej konstytucji (X 1992), • reformy administracyjnej (1999); — identyfikuje postacie: <ul style="list-style-type: none"> • Jana Olszewskiego, • Jarosława Kaczyńskiego, • Ryszarda Kaczorowskiego; — omawia koszty społeczne reform gospodarczych; — charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski; — przedstawia proces budowania podstaw prawnych III Rzeczypospolitej; — wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego; — omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r.
---	--	---	---	--

<p><u>Podstawa programowa:</u> XLI. Miejsce Polski w świecie współczesnym.</p> <p><u>Materiał nauczania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> — Polska polityka zagraniczna — Polska w strukturach NATO — Polska droga do UE — Polskie społeczeństwo wobec Unii — Polska w wojnie z terroryzmem 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>NATO</i>, • <i>Unia Europejska</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • przyjęcia Polski do NATO (12 III 1999), • wejścia Polski do UE (1 V 2004). 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>referendum akcesyjne</i>; — przedstawia przyczyny i skutki przystąpienia Polski do NATO i UE; — omawia konsekwencje członkostwa Polski w NATO. 	<ul style="list-style-type: none"> — wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE; — przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE. 	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia znaczenie terminów: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Trójkąt Weimarski</i>, • <i>Grupa Wyszehradzka</i>; — zna daty: <ul style="list-style-type: none"> • wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993), • obecności polskich żołnierzy na wojnach w Afganistanie (od 2002) i Iraku (2003-2008); — określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej; — wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO; — opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem.
--	---	--	---	---

